

Najmądrzejsze sentencje Biblii

Autor tekstu: **Mariusz Agnosiewicz**

1.

"Zobaczyłem więc, że nie ma nic lepszego nad to, że się człowiek cieszy ze swych dzieł, gdyż taki jego udział. Bo któż mu pozwoli widzieć, co stanie się potem?"
BT Księga Koheleta 3, 22
Nic ponad to w Biblii nie ma!

2.

„Wchodźcie przez ciasną bramę! Bo szeroka jest brama i przestronna ta droga, która prowadzi do zguby, a wielu jest takich, którzy przez nią wchodzi. Jakże ciasna jest brama i wąska droga, która prowadzi do życia, a mało jest takich, którzy ją znajdują” (BT Mt 7, 13-14).
Ciekawe jest to zdanie jeśli pozbawimy je biblijnego kontekstu: podejmuj się trudnych wyzwań, nie idź na łatwiznę.

3.

„Eli, Eli, lema sabachthani?” (BT Mt 27, 46) — Boże mój, Boże mój, czemuś mnie opuścił? Retoryczne pytanie-wyrzut, które zadał Jezus Bogu umierając na krzyżu.

4.

„Któż pozna, czy siła życiowa synów ludzkich idzie w górę, a siła życiowa zwierząt zstępuje w dół, do ziemi?”
BT Koh 3, 21

Któż może zgłębić to co będzie po śmierci? Nikt nie może przesądzać na przykład, że dusza nasza idzie do raj, a naszego psa nie.

5.

„Synu, nie prowadź życia żebraczego, lepiej umrzeć, niż żebrać.
Gdy człowiek musi patrzeć na stół drugiego, jego istnienia nie uważa się za życie, zbrudzi duszę swoją potrawami obcych; człowiek więc rozumny i dobrze wychowany tego się ustrzeże. Żebractwo jest słodkie na ustach człowieka bezwstydnego, ale we wnętrzu jego płonie [ono jak] ogień.”
(Syr 40, 23n; BT)

Bardzo zmniejszyła by się liczba żebraków, gdyby nie chrześcijaństwo. Gdyby nie jego pochwały dla „dzielenia się z potrzebującymi”, to potrzebujących byłoby zdecydowanie mniej, a więcej zaradnych i pracowitych. Ciekawe, czy ludzie wspomagający żebraków (których średnia wieku stale maleje) czytali ów fragment Mądrości Jezusa, syna Syracha?

6.

Eklezjastyk — Mądrość Jezusa, syna Syracha

Ów Jezus, syn Syracha, zawarł w swej księdze zdecydowanie więcej mądrości, niż inny Jezus, syn Boga, mimo, iż ten drugi zdobył poklask i sławę przewyższającą tego pierwszego. Ten pierwszy wyłuskał mądrości całego systemureligijnego, ten drugi stworzył [być może] sektę bazującą na części owych mądrości. Gdyby nie ten drugi, judaizm dzięki takim jak ten pierwszy ewoluowałby w to, czym stał się chrystianizm.

Mądrość Syracha dla żydów oraz dla protestantów jest apokryfem, Jezus nie powoływał się w swoich wypowiedziach ani razu na tę księgę, trzeba przyznać, że Kościół zrobił tutaj dobry wybór.

fragmenty

[mądrość]

Jako pierwsza przed wszystkim stworzona została mądrość, rozum roztropności od wieków. (...)
Bądź skory do słuchania,
a odpowiadaj po namyśle! (...)

W mowie jest chwała i hańba człowieka,
a język może sprowadzić jego upadek.
Bacz, abyś nie był nazwany oszczercą
i nie czyń swym językiem zasadzek. (...)

Synu, od młodości swej staraj się o naukę,
a będziesz ją nabywał aż do siwizny. Jak oracz i siewca przystępuj do niej
i czekaj na dobry jej plon;
trochę się utrudzisz pracując nad nią,
ale wnet będziesz spożywał jej owoce. Jakże bardzo twarda jest dla nieuków,
a lekkoduch w niej nie wytrwa. (...)

Szczęśliwy mąż, który się ćwiczy w mądrości
i **który się radzi swego rozumu,**
który rozważa drogi jej w swym sercu
i zastanawia się nad jej ukrytymi sprawami.
Wyjdź za nią jak tropiciel
i na drogach jej przygotuj zasadzkę!
Kto zagładać będzie przez jej okna,
kto słucha przy jej drzwiach;
kto zamieszka blisko jej domu
i wbije kołek w jej ściany;
kto postawi namiot swój przy jej boku -
ten zajmie miejsce w szczęśliwym mieszkaniu,
postawi swe dzieci pod jej dachem
i pod jej gałęziami będzie przebywał.
Ona zasłoni go przed żarem
i odpoczywać będzie w jej chwale. (...)

Nie może zdobyć wykształcenia ten, komu brak zdolności,
ale jest zdolność, która przymnaża goryczy.
Wiedza mędrca jak potop rozlewać się będzie,
a rada jego jak żywe źródło.
Jak naczynie stłuczone jest wewnątrz głupiego:
nie zatrzyma żadnej wiedzy.
Jeśli rozumny człowiek usłyszy słowo mądre,
pochwali je i dorzuci doń swoje;
gdy głupi posłysz, nie spodoba mu się
i odrzuci je za plecy.

Wyjaśnienia głupiego są jak toboły w drodze,
na wargach zaś mądrego znajdzie się wdziek.
Usta roztropnego będą poszukiwane na zgromadzeniu,
a mowy jego będą rozważane w sercu.
Jak dom zniszczony, tak mądrość głupiego,
a wiedza nierozumnego to słowa nieskładne.
Nauka dla nierozumnego to pęta na nogi
i jakby więzy na prawej ręce.
Głupi przy śmiechu podnosi swój głos,
natomiast człowiek mądry ledwie trochę się uśmiechnie.
Nauka dla rozumnego jest jak ozdoba złota
i jak bransoleta na prawym ramieniu.
Noga głupiego jest skora, by wejść do domu,
człowiek z ogłada, przeciwnie, krępować się będzie.
Nierozumny przez drzwi zagłada do wnętrza,
natomiast mąż dobrze wychowany stać będzie na zewnątrz.
Jest brakiem wychowania podsłuchiwać pod drzwiami,
człowieka rozumnego zaś okrywałoby to hańbą.
Wargi głupich obficie wylewać będą głupstwa,
słowa zaś mądrych odważone będą na wadze.
Na ustach głupich jest ich serce,
w sercu mądrych są ich usta. (...)

Uczyć głupiego — to kleić skorupy

lub budzić śpiącego z głębokiego snu.
 Nauczać głupiego — to jakby nauczać drzemiącego,
 który jeszcze w końcu zapyta: A o co chodzi?
 Płacz nad zmarłym, stracił bowiem światło,
 płacz nad głupim, bo rozum zgubił.
 Ciszej płacz nad zmarłym, bo znalazł odpoczynek,

[1]

życie zaś głupiego gorsze jest od śmierci.
 Żaloba po zmarłym trwa siedem dni,
 po głupim i bezbożnym zaś przez wszystkie dni jego życia.
 Nie wdawaj się z głupim w długie rozmowy
 i nie chodź do tego, kto nie ma rozumu. (...)

[rozwód]

Nie odchodź od żony mądrej i dobrej

[2]

[kobiety]

Każda rana, byle nie rana serca,
wszelka złość, byle nie złość żony. (...)
 Wolałbym mieszkać z lwem i smokiem,
 niż mieszkać z żoną przewrotną.
 Złość kobiety zmienia wyraz je twarzy,
 zeszpeca jej oblicze na kształt niedźwiedzia. (...)
Czym dla nóg starca wspinanie się po zboczu piaszczystym,
tym żona gadatliwa dla spokojnego męża. (...)
 Złem jest, bezwstydem i wielką hańbą,
 jeśli żona utrzymuje swego męża. (...)
 Szczęśliwy mąż, który ma dobrą żonę,
 liczba dni jego będzie podwójna. (...)
 Zgryzotą serca i smutkiem jest kobieta zazdrosna o kobietę,
 a to jest bicz języka, co wszystkich dosięga.
 Jarzmo dla wołów źle dopasowane — to żona niegodziwa,
 kto ją sobie bierze, jakby uchwycił garścią skorpiona. (...)
 Jak słońce wschodzące na wysokościach Pana,
 tak piękność dobrej kobiety między ozdobami jej domu.
 Jak światło błyszczące na na świętym świeczniku,
 tak piękność oblicza na ciele dobrze zbudowanym.
 Jak kolumny złote na na podstawach srebrnych,
 tak piękne nogi na kształtnych stopach. (...)
 Żonę krzykliwą, nieopanowaną w języku,
 uważa się za trąbę wojenną, sygnał do natarcia.
 Dusza każdego człowieka w tych okolicznościach
 pędzi życie wśród wojennego zamętu. (...)
 Nie podejrzewaj swej żony,
 byś nie nauczył jej złego postępowania przeciw sobie.
 Nie zaprzędawaj kobiecie swej duszy,
 by się nie wyniosła nad twoją władzę.

[pazerność

i

nieumiarkowanie]

Lepsza jest śmierć niż przykre życie
 i lepszy wieczny odpoczynek niż stała choroba.
 Łakocie położone przed zamkniętymi ustami
 to stosy żywności leżące na grobie.
 Na cóż się przyda ofiara z owoców bożkowi?
 Nie będzie przecież jadł ani czuł zapachu -
 tak jest z tym, kogo Pan doświadcza.
 Patrzy oczami i wzdycha,
 jak wzdycha eunuch obejmujący dziewicę. (...)
 Jedz, co leży przed tobą, jak człowiek,
 nie bądź żarłoczny, abyś nie wzbudził odrazy.

Przez dobre wychowanie pierwszy zaprzestań [jedzenia],
nie bądź nienasycony, byś kogo nie zraził.
Jeśli zajmiesz miejsce między wieloma,
nie wyciągaj ręki jako pierwszy spomiędzy nich.
Jakże mało wystarcza człowiekowi dobrze wychowanemu,
na łożku swym nie będzie ciężko oddychał.
Zdrowy jest sen [człowieka], gdy ma umiarkowanie syty żołądek,
wstaje on wcześniej, jest panem samego siebie. (...)

[alkohol]

Wino dla ludzi jest życiem,
jeżeli pić je będziesz w miarę. **[3]**
Jakież ma życie ten, który jest pozbawiony wina?
Stworzone jest ono bowiem dla rozweselenia ludzi.
Zadowolenie serca i radość duszy
daje wino pite w swoim czasie i z umiarkowaniem.
Udręczeniem dla duszy jest zaś wino pite w nadmiernej ilości,
wśród podniecenia i zwady.
Pijaństwo powiększa szal głupiego na jego zgubę,
osłabia siły i sprowadza rany. (...)

[asceza]

Nie wydawaj duszy swej smutkowi ani nie dręcz siebie myślami.
Radość serca jest życiem człowieka,
a wesolość męża przedłuża dni jego.
Wytłumacz sobie samemu, pociesz swoje serce,
i oddal długotrwały smutek od siebie;
bo smutek zgubił wielu i nie ma z niego żadnego pożytku. **[4]**
Zazdrość i gniew skracają dni,
a zmartwienie sprowadza przedwczesną starość.
Gdy serce pogodne — dobry apetyt,
zatroszczy się ono o pokarmy. (...)

[nierealne mrzonki]

Mąż głupi miewa czcze i zwodnicze nadzieje,
a marzenia senne uskrzydłają bezrozumnych.
Podobny do chwytającego cień i goniącego wiatr
jest ten, kto się opiera na marzeniach sennych.
Marzenia senne podobne są do obrazów w zwierciadle,
naprzeciw oblicza — odbicie oblicza.
Co można oczyścić rzeczą nieczystą?
Z kłamstwa jakaż może wyjść prawda?
Wróżbiarstwo, przepowiednie z lotu ptaków i marzenia senne są bez wartości (...)
Piękność kobiety rozwesela oblicze
i przewyższa wszystkie pożądania człowieka (...)

Przypisy:

[1] Nie ma warunku: jeśli był dobry, jeśli nie to znalazł męki; jest po prostu spokój zmarłego w Szeolu

[2] Nie mówi: nie odchodź od żony, lecz od żony mądrej i dobrej

[3] Ma tutaj zapewne autor na względzie oplakane skutki pierwszego nieumiarkowanego picia wina przez Noego

[4] Porównaj to z katolicką etyką umartwiania, ascezy

Mariusz Agnosiewicz

Założyciel, redaktor naczelny i publicysta Racjonalisty, założyciel i prezes Polskiego Stowarzyszenia Racjonalistów. Kontakt online ([GG](#), [Skype](#))

[Strona www autora](#)

(Publikacja: 08-07-2002 Ostatnia zmiana: 16-08-2006)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1025) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1025>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz
Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl